

ЗАТВЕРДЖЕНО

Редакційною радою Телерадіоорганізації
ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "Комунікаційне
агентство "СУМА ТЕХНОЛОГІЙ"
Протокол № 1 від «17» вересня 2013 р.

РЕДАКЦІЙНИЙ СТАТУТ ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КОМУНІКАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО "СУМА ТЕХНОЛОГІЙ"

2013 РІК

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Цей Редакційний статут **ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "Комунікаційне агентство "СУМА ТЕХНОЛОГІЙ"** (надалі – Телерадіоорганізація) встановлює вимоги до створення та поширення журналістами інформації, а також регламентує діяльність Редакційної ради. Статут розроблений відповідно до вимог статті 56 Закону України „Про телебачення і радіомовлення”, він базується на вимогах чинного законодавства та професійних стандартах журналістики.

1.2. Товариство з обмеженою відповідальністю "Комунікаційне агентство "СУМА ТЕХНОЛОГІЙ" є юридичною особою за законодавством України, код ЄДРПОУ 38605231.

1.3. Телерадіоорганізація веде інформаційне мовлення у межах ефірного часу згідно з ліцензією на мовлення, виданою у встановленому Законом України „Про телебачення і радіомовлення” порядку, створюючи і поширюючи інформацію шляхом виробництва і розповсюдження програм і передач та у інші способи, що не суперечать законодавству України, самостійно визначаючи зміст поширюваної інформації.

1.4. Інформаційна діяльність Телерадіоорганізації базується на положеннях статті 34 Конституції України, відповідно до якої кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, і кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб - на свій вибір; а здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку, з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя. Інформаційна діяльність Телерадіоорганізації також базується на положеннях статті 10 Європейської конвенції з прав людини і основних свобод, інших нормах інформаційного законодавства України.

1.5. Метою розповсюдження Телерадіоорганізацією новин та іншої інформації є забезпечення права громадян бути поінформованими про важливі для суспільства події, а основними функціями членів творчого колективу Телерадіоорганізації є: утвердження принципів журналістики, відповідальності перед власною аудиторією та професійним співтовариством, шляхом достовірного і об'єктивного інформування про діяльність та рішення органів державної влади, приватних структур, посадових та інших публічних осіб, - для забезпечення формування громадянами власної думки; надання можливості громадянам та інститутам громадянського суспільства оприлюднювати інформацію та ідеї; піддавання постійному критичному аналізу дій державних чи уповноважених державою органів і осіб.

1.6. Журналістам Телерадіоорганізації гарантується: дотримання конституційного принципу про заборону цензури, створення умов для вільної продуктивної творчої журналістської діяльності та невтручання у професійну діяльність журналіста з боку державних органів, посадових осіб, власників та менеджерів Телерадіоорганізації: забезпечуються можливості безсторонньо висловлювати позиції щодо усіх суспільно-політичних подій, які висвітлюються Телерадіоорганізацією, та надається правовий і соціальних захист у зв'язку з виконанням професійних обов'язків, передбачений законодавством України, цим статутом і внутрішніми документами Телерадіоорганізації.

Власники Телерадіоорганізації не мають права втручатися у творчу діяльність Телерадіоорганізації в інший спосіб, ніж через внесення змін до Редакційного статуту.

2. ВИМОГИ ДО СТВОРЕННЯ ТА ПОШИРЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ

2.1. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТОЧНОСТІ, ОБ'ЄКТИВНОСТІ, НЕУПЕРЕДЖЕНОСТІ ТА ЗБАЛАНСОВАНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ

2.1.1. Принцип точності та об'єктивності подачі інформації

Принцип точності та об'єктивності подачі інформації означає, що факти, які подаються користувачу Телерадіоорганізацією, повинні точно відповідати реальним подіям чи даним. Використання прямих цитат, їх фрагментів чи уривків тексту не повинне спотворювати зміст висловлювання, тези чи контексту.

Умисне перекручення чи спотворення фактів є неприпустимим так само, як і маніпулювання фактами (неповний виклад, замовчування, невиправданий наголос, псевдосенсаційність). Застосовані відео-, аудіоматеріали та фото- або інші ілюстрації не повинні розходитися зі змістом інформаційного повідомлення. Відео- і аудіоматеріали, фото- та інші зображення мають бути автентичними, а застосування монтажу, комп'ютерної обробки чи інших технічних прийомів або інсценувань з метою акцентування уваги чи посилення образу не повинне вводити громадськість в оману щодо справжності цих матеріалів та обставин чи подій, які вони зображують.

Архівний матеріал, використаний для ілюстрування актуальної проблеми або події, має бути чітко позначений як такий. Потрібно ретельно ставитися до можливого випадкового накладання дикторського тексту на картинку, в результаті чого громадськість може неправильно інтерпретувати події чи діяльність зображених осіб.

2.1.2. Перевірка інформації як головний спосіб забезпечити її точність

Будь-яка інформація, яку подає Телерадіоорганізація, повинна бути гарантовано точною, тому що попередньо була серйозно, прискіпливо зібрана, оброблена і подана. Стандарт вимагає від співробітників докладати щоразу максимум зусиль для перевірки кожної інформації.

При пошуку інформації Телерадіоорганізація повинна докладати всіх можливих зусиль для того, щоб отримати її самостійно від першоджерела. І лише якщо це не можливо, отримувати її від тих, хто, в свою чергу, отримав її від першоджерела. Інформація про особу, висловлена третьою особою, має бути перевірена як у джерела інформації, так і в особи, про яку йдеться.

Повідомляти про подію, яку не бачили на власні очі відповідальні співробітники редакції, або ж про факти, відомі лише зі слів сторонньої особи, слід лише перевіривши їх **щонайменше ще у двох джерелах інформації**. Якщо йдеться лише про попередні дані, і ця інформація є надзвичайно суспільно значимою, слід обов'язково загострювати увагу користувачів Телерадіоорганізації на цій обставині. **Таку інформацію можна давати лише у надзвичайних випадках.**

2.1.3. Інформація, яку слід перевіряти особливо ретельно

Особливо ретельно слід перевіряти такі аспекти інформації:

- повідомлення про лихо з людськими жертвами (кількість жертв, постраждалих і зниклих без вісти),
- повідомлення про смерть конкретної людини, про списки загиблих чи пропалих без вісти,
- імена, прізвища і особові назви,
- цифри, особливо коли вони є принциповою частиною новини,
- виняткові поняття, тобто усе, що починається зі слів „уперше”, „востаннє”, „безпрецедентно”, „найбільший”, „найменший” та подібні.

Особові імена і назви ретельно перевіряються за словником, картою чи атласом – для правильного написання у титрах і вимови в ефірі. Якщо така перевірка є неможливою, слід консультуватися з фахівцями у кожній конкретній галузі. Складні професійні теми потрібно висвітлювати після консультацій з людьми, які є фахівцями у цій галузі та мають авторитет серед колег і у суспільстві та незаплямовану особисту і ділову репутацію.

2.1.4. Суть збалансованої подачі інформації

Збалансованість подачі матеріалу – це запорука неупередженості Телерадіоорганізації у будь-якій спірній чи конфліктній ситуації. Інформаційні редакції Телерадіоорганізації обов’язково представляють позиції усіх сторін конфлікту або неоднозначного, спірного питання.

Телерадіоорганізація своєю діяльністю сприяє інформаційному плюралізму, висвітлюючи усі суспільно важливі події та надаючи можливість для оприлюднення повного спектру політичних, соціальних, культурних, національних і релігійних поглядів, що побутують у суспільстві; також допомагає встановленню ідеологічної різноманітності, за якої жодна ідеологія не може визнаватись державною, пануючою, обов’язковою або єдиною можливою.

2.1.5. Вимоги до журналістів щодо збалансованості інформації

Журналісти повинні у будь-якій ситуації шукати якомога ширший спектр думок і ретельно подавати його у своїх матеріалах. Інформаційні служби Телерадіоорганізації завжди прагнуть надати чесний шанс на відповідь тому, кого у чомусь публічно звинувачують або чий права та законні інтереси можуть бути порушені внаслідок поширення інформації. При висвітленні конфліктів чи спірних питань журналісти і редакції мають докласти також зусиль до знаходження нейтрального експерта, “третейського судді”. При цьому громадськість має чітко розуміти, чому саме ця людина коментує ту чи іншу подію, чи має цей коментатор достатній експертний рівень, і чи ця людина не є стороною, зацікавленою в конфлікті.

2.1.6. Належна збалансованість у циклі передач

Якщо в ефір виходить серія взаємопов’язаних передач, в яких розглядаються ті самі або споріднені проблеми, належну збалансованість має забезпечувати вся серія передач. Намір авторів досягти збалансованості саме в цей спосіб повинен плануватися заздалегідь і доводитися до відома аудиторії. Водночас, у серії передач, де в кожному випуску

розглядаються різні і не пов'язані між собою питання, збалансованість повинна забезпечуватися в кожній окремій програмі.

2.1.7. Неупередженість - це одна з основних цінностей, яка поширюється на всі програми Телерадіоорганізації. Журналісти мають об'єктивно, неупереджено та безсторонньо висвітлювати спірні теми у випусках новин та інших програмах, особливо коли обговорюються проблеми державної політики, політичні або суспільні конфлікти. Журналісти не мають права висловлювати власні думки про поточні події чи питання державної політики в інформаційних програмах, – за винятком проблем мовлення.

2.1.8. Персоналії

Для Телерадіоорганізації немає табуованих осіб, про яких вона уникає згадувати в новинах або не запрошує до студії. Усі політики та громадські діячі є рівними у своїх можливостях. Запитання мусять бути гострими для будь-кого: як для представників влади, так і для представників опозиції. Ці люди є публічними і мають пам'ятати, що все залежить не від запитання, поставленого журналістом, і тим більше не від узгодження запитань до запису чи ефіру, а від їхньої спроможності адекватно відповідати на запитання.

2.1.9. Належна неупередженість в інформаційних програмах

Інформаційні програми повинні бути неупередженими, безсторонніми, достовірними і зберігати належну повагу до істини. У них можна досліджувати будь-яку тему, якщо на це є вмотивовані редакційні причини. Повідомлення про одну зі сторін спірного питання чи конфлікту слід робити чесно й неупереджено, не викривляючи поглядів чи думок протилежної сторони. Автори програми повинні чесно розкривати обрану тему незалежно від того, який спектр думок і поглядів – широкий чи звужений – буде у ній викладений. Телерадіоорганізація не має будь-яких заборонених для обговорення тем.

2.1.10. Належна безсторонність у випусках новин

Репортер випуску новин не має права висловити власну думку. Ведучі і автори програм та новин повинні ухилятися від власних оцінок, коментарів, поглядів, заяв, тверджень і припущень стосовно обговорюваних подій і тем. Аудиторія не повинна робити з програми висновків про особисті погляди ведучих або репортерів на спірні питання.

2.1.11. Конфлікт інтересів журналіста

Як штатні, так і позаштатні співробітники, що працюють у випусках новин чи інформаційних програмах, не повинні мати жодних сторонніх інтересів чи зобов'язань, які могли б завдати шкоди репутації компанії чи взаємній довірі між Телерадіоорганізацією та її аудиторією в тому, що стосується неупередженості, справедливості та чесності. Журналісти при підготовці та розповсюдженні інформації не повинні діяти в інтересах родичів чи інших близьких людей чи осіб, з якими вони пов'язані в силу фінансових, сімейних, романтичних, побутових та інших обставин. Якщо журналіст не може безсторонньо та неупереджено виконувати свою роботу, він повинен відмовитися від завдання.

2.2. РОЗПОВСЮДЖЕННЯ КОНФІДЕНЦІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА ІНФОРМАЦІЇ ПРО ПРИВАТНЕ ЖИТТЯ ОСОБИ

2.2.1. Конфіденційна інформація – це інформація, яка належить фізичним і юридичним особам та розповсюджується за їхнім бажанням. Особа сама визначає, яка інформація про неї є конфіденційною. Конфіденційна інформація є інформацією з обмеженим доступом; вона може бути оприлюдненою лише за згодою особи, якій належить, або у випадку, якщо вона є суспільно значимою.

Журналіст не має права збирати конфіденційну інформацію, порушуючи закон. Журналіст не може нести відповідальність за поширення конфіденційної інформації, якщо він не знав про її конфіденційність та отримав її у законний спосіб.

Якщо інформація стосується приватного життя, то найкращим захистом від подальших претензій є згода особи на оприлюднення інформації. Надання інформації журналісту ще не означає згоди на її поширення. Журналісту доцільно подбати про фіксацію бодай на камеру згоди особи на поширення інформації. Згода особи на розголошення обставин приватного життя шляхом повідомлення в ефірі Телерадіоорганізації повинна бути виражена чітко і недвозначно.

2.2.2. Використання прихованих камер

Використання прихованих камер є втручанням у приватне життя людини. Використання прихованих камер може виправдати лише надзвичайно важливий суспільний інтерес. Наприклад, використання прихованих камер може бути виправдане необхідністю продемонструвати приклади корупції чи інших владних зловживань.

Якщо фотокартка або відеозображення містить зображення особи, щодо якої немає дозволу на поширення її зображення, Телерадіоорганізація може транслювати зображення за умови належного маскування – вживати заходів, які унеможливляють ідентифікацію особи. Якщо журналісти обіцяли особі конфіденційність вони зобов'язані дотриматися взятих зобов'язань.

2.2.3. Недоторканність приватного життя

Важливою засадою діяльності Телерадіоорганізації є безумовне шанування права на недоторканність приватного життя і справедливе трактування, яке, утім, не виключає права розслідувати питання, що є предметом публічного інтересу. Приватні справи, кореспонденція та розмови не підлягають розголошенню, якщо цього недвозначно не вимагають суспільний інтерес. Обставини приватного життя особи також можуть бути розголошені без її згоди за умови, що вони містять ознаки правопорушення, що підтверджене рішенням суду.

Листи, телеграми та інша кореспонденція можуть бути використані лише за згодою адресата та особи, яка їх направила. У випадку, коли кореспонденція стосується особистого життя іншої фізичної особи, для їх використання потрібна згода такої особи, або – у разі смерті – згода близьких родичів.

Ознайомлення з особистими паперами фізичної особи та їх використання, зокрема шляхом обнародування інформації і даних, які вони містять, допускаються лише за згодою фізичної особи, якій вони належать. Якщо особисті папери фізичної особи стосуються особистого життя іншої особи, для їх використання потрібна також згода цієї особи, а у разі її смерті – зазначених фізичних осіб, особисті папери можуть бути

використані лише за згодою дітей померлого, вдови (вдівця), а якщо їх немає, - батьків, братів та сестер.

Приватна та конфіденційна інформація може та має бути оприлюдненою, якщо є переважаючий суспільний інтерес до такої інформації. Суспільний інтерес слід розуміти не лише як бажання громадськості знати інформацію, але й з точки зору цінності інформації для суспільства за умов демократії.

2.2.4. Політики та громадські діячі

Телерадіоорганізація виходить з того, що оскільки політики і чиновники свідомо обрали собі саме такий вид занять, який має контролюватися громадою, вони, таким чином, дали згоду на зняття певних обмежень з висвітлення їхнього приватного життя. Однак політики та громадські діячі також мають право на приватне життя. Інформація про приватне життя цих осіб може повідомлятися лише зі згоди останніх, а також, якщо їх поведінка є протиправною або дає підстави для порушення суспільно важливих питань.

2.2.5. Зйомка особи

Фізична особа може бути знята на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку лише за її згодою. Погодившись на зйомку, фізична особа може вимагати припинення публічного сповіщення матеріалів зйомки в тій частині, яка стосується її особистого життя. Витрати, пов'язані з демонтажем запису, відшкодовуються цією фізичною особою. Згода особи на знімання її на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку припускається, якщо зйомки проводяться відкрито на вулиці, на зборах, конференціях, мітингах та інших заходах публічного характеру.

Особу, до якої журналіст звертається за коментарем або у якої бере інтерв'ю, слід попереджати про те, що отримана від неї інформація та відеозапис можуть бути використані у передачі, що передаватиметься в ефір. Телезйомка фізичних осіб у приватних місцях або у місцях, де особа має право розраховувати на спокій, може бути здійснена лише з їх згоди, та повинна бути припинена негайно на висування відповідної вимоги. Телезйомка чи інтерв'ювання фізичних осіб не повинні носити характеру переслідування чи стеження

2.3. ПОКАЗ НАСИЛЬСТВА ТА ПИТАННЯ ПРИСТОЙНОСТІ

2.3.1. Показ насильства

Телерадіоорганізація повинна обережно ставитися до інформації, яка містить сцени насильства, особливо з огляду на те, що така інформація може переглядатися неповнолітніми. Під час показу сюжетів зі сценами насильства слід враховувати час їхнього показу і, зокрема, зважити на доцільність показу сцен насильства після 23-ї години. Сцен надмірного насильства слід уникати взагалі. Особливо обережно слід монтувати відеосюжети для випусків новин і публіцистичних програм, які можуть переглядати вразливі групи населення, зокрема, діти. Так само обережно слід включати сцени насильства до випусків новин, особливо в денний час, коли їх можуть переглядати діти.

При висвітленні катастроф, наслідків злочинів, надзвичайних пригод чи воєнних дій Телерадіоорганізація дуже обережно, уникаючи зайвого натуралізму та крупних планів, показує мерців, рани, травми. Телерадіоорганізація взагалі не показує сцени реального страждання, реальні тортури і страту, а також сцени знущання з тварин. Журналісти Телерадіоорганізації не беруть і тим більше не оприлюднюють інтерв'ю з людьми, які

перебувають у шоківому стані. Винятком з цього правила може бути лише пошук суто фактажної, надзвичайно суспільно важливої інформації, яку в інший спосіб отримати неможливо.

2.3.2. Захист суспільної моралі

Телерадіоорганізація не пропагує, тобто не показує у привабливому світлі, нездоровий спосіб життя (паління, пияцтво, наркоманію тощо) чи антисоціальну поведінку (це ж стосується і висвітлення кримінальної тематики). Телерадіоорганізація дуже обережно висвітлює небезпечні для суспільства варіанти поведінки, наприклад, суїцид.

Усі вищезгадані елементи можуть обережно подаватися лише за справжньої необхідності, якщо вони є невід'ємною частиною суспільно вагомої новини.

2.4. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗЛОЧИНИ ТА ПРАВОПОРУШЕННЯ

2.4.1. Злочини і правопорушення

Не слід застосовувати детальне описання чи демонстрацію способів вчинення правопорушень чи уникнення від передбаченої законом відповідальності, обставин та способів вчинення самогубств з міркувань запобігання впливу негативних прикладів, повідомляти про способи і методи виготовлення та використання наркотичних препаратів або про місця їх придбання та розповсюджувати іншу інформацію, яка може бути використана особою з метою вчинення злочинів, спричинення шкоди собі чи оточуючим, або негативно вплинути на підлітків чи осіб, емоційно не стабільних внаслідок захворювань чи збігу виключно тяжких життєвих обставин.

У випадку наявності сумнівів щодо правильності вживання правової термінології або коректності висновків і коментарів правового спрямування перед їх поширенням слід отримати консультацію юристів Телерадіоорганізації.

2.4.2. Неупередженість щодо підозрюваних, обвинувачених та підсудних

При висвітленні кримінальної та правоохоронної тематики журналісти Телерадіоорганізації на всіх етапах (злочин, порушення кримінальної справи, хід слідства, затримання і арешт підозрюваних, хід судового процесу) докладають усіх зусиль до неупередженого ставлення до підозрюваних, обвинувачених, підсудних, оскільки лише вирок суду дає підставу назвати людину винною у скоєнні злочину. Журналісти мають докладати всіх можливих зусиль, щоб кожного разу озвучувати точку зору підозрюваного, обвинуваченого чи підсудного, а в разі неможливості це зробити – принаймні, точку зору його родичів чи адвокатів.

Подаючи результати розслідування до винесення вироку, потрібно чітко і недвозначно вказувати, що це результати слідства, позиція прокуратури чи позиція адвокатів, уникаючи при цьому ситуації, коли факти подаються як dokonані і доведені.

2.4.3. Оприлюднення імен та інших відомостей про обвинувачених

Ім'я особи може розголошуватися до відкриття кримінального провадження щодо цієї особи, тобто до її затримання або оголошення в розшук або пред'явлення обвинувачення. Ім'я неповнолітнього правопорушника не розголошується за будь-яких обставин. Винятком може бути надзвичайно великий суспільний інтерес до цієї інформації.

Ім'я фізичної особи, яка затримана, підозрюється чи обвинувачується у вчиненні злочину, або особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може бути повідомлено лише в разі набрання законної сили обвинувачувальним вироком суду щодо неї або винесення

постанови у справі про адміністративне правопорушення, а також за її згодою. Ім'я особи може бути розкрито, якщо ця інформація має суттєвий суспільний інтерес, наприклад, коли мова йде про антикорупційні розслідування проти вищих посадових осіб.

2.4.4. Оприлюднення імен потерпілих

Оприлюднення імен живих потерпілих від злочину, особливо коли йдеться про злочини, пов'язані з насильством проти дітей чи з сексуальним насильством, може відбуватися лише за згодою потерпілого (або його законного опікуна чи піклувальника). У разі, коли особа звинувачує когось у скоєнні проти неї злочину, однак кримінальна справа щодо цього не порушена, Телерадіоорганізація поширює таку інформацію разом з іменем потерпілої особи.

Журналісти мають проявляти людяність та чуйність до потерпілих осіб, не використовувати стан шоку чи розгубленості з метою телезйомок або отримання інформації, що може порушити права та завдати шкоди інтересам таких осіб у випадку її розповсюдження.

2.5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО РІЗНІ ГРУПИ НАСЕЛЕННЯ

(національні та сексуальні меншини, релігійні групи, хворих та інвалідів)

2.5.1. Відмова від дискримінації

Співробітники Телерадіоорганізації виключають у своїй роботі і повсякденному житті ідеї ксенофобії, націоналізму, дискримінаційного ставлення до будь-кого за будь-якою ознакою. Журналісти мають завжди виявляти толерантність до кожної людини та висловлюваних нею ідей, не допускати упередженості у зв'язку з соціальним статусом людини, її професією чи родом занять, партійною (груповою), расовою, етнічною чи національною належністю, місцем проживання, способом життя, системою особистих переконань, сексуальною орієнтацією, зовнішнім виглядом та фізичними вадами.

У матеріалах Телерадіоорганізації вказувати на чийсь національність, расу, віросповідання, стать, мову спілкування, походження чи політичні уподобання можна лише тоді, коли вони є необхідною складовою частиною новини, і коли це не викликає заперечень тієї людини, про яку йдеться. Недоречно вказувати, наприклад, національність, повідомляючи про особу правопорушника (навіть не подаючи ім'я особи), оскільки споживачі інформації можуть припустити, що всі представники цієї нації скоюють такі ж правопорушення.

2.5.2. Образливі висловлювання

Телерадіоорганізація повинна обережно ставитися до вживання термінів, які можуть бути образливими для певних груп населення, включно з термінами, які позначають цю групу.

2.6. ЗАХИСТ ДІТЕЙ ТА НЕПОВНОЛІТНІХ ВІД НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО РОЗПОВСЮДЖУЄТЬСЯ ТЕЛЕРАДІООРГАНІЗАЦІЄЮ

2.6.1. Захист дітей

Журналісти мають запобігати обнародуванню матеріалів, які можуть спричинити суттєву шкоду особистості неповнолітніх або їх нормальному розвитку, якщо тільки така інформація не міститься у новинах чи репортажах з місць подій у обсязі, що виправдовується інформаційною метою; а при розповсюдженні інформації, спеціально спрямованої на дитячу та підліткову аудиторію, необхідно враховувати інтереси

підростаючого покоління та їх потреби у сприятливому середовищі для формування належних умов соціального, духовного, морального, психічного й фізичного розвитку

2.6.2. Час для дорослих. Нічні години

Телерадіоорганізація не може розповсюджувати, а також анонсувати програми та передачі, які можуть зашкодити фізичному, інтелектуальному та духовному розвитку неповнолітніх та юнацтва, за винятком ефірного часу в добовому відрізку з 23.00 до 6.00 години та на каналах з обмеженим доступом. Такі програми або передачі повинні мати спеціальне попередження і відповідно позначатися в розкладі програм Телерадіоорганізації та спеціально позначатися безпосередньо перед їх трансляцією.

23-я година – це поворотний момент у вечірньому блоку телепрограм. До 23-ї години всі програми повинні бути придатні для загальної аудиторії, зокрема для дітей. Що раніше вміщується програма у вечірньому блоці, то більше вона має підходити для самостійного перегляду дітьми. Після цього відбувається поступовий перехід до матеріалів, призначених для дорослої аудиторії. Цей принцип також поширюється і на анонси програм. Особливо обережного підходу потребує монтаж відеоматеріалів для випусків новин та інформаційних програм, глядачами яких можуть бути такі вразливі групи населення, як діти. З такою самою обережністю слід включати сцени насильства до випусків новин, особливо в денний час, коли їх можуть переглядати діти.

2.6.3. Матеріали, які стосуються неповнолітніх

Співробітники Телерадіоорганізації мають бути особливо обережними, коли матеріал потребує роботи з неповнолітніми. Інтерв'ювання чи зйомка дітей допускається зі згоди хоча б одного з батьків у їх присутності; зі згоди директора школи або початкового виховально-освітнього закладу у період, коли дитина перебуває у такому закладі, та виключно на території цього закладу у присутності педагогічного працівника. Інтерв'ювання та зйомка дітей віком від 14-ти років можливі з їх згоди при їх участі у публічних заходах у публічних місцях, і лише з питань, що безпосередньо пов'язані з такими заходами, та об'єктивно входять до сфери інтересів підлітків.

У програмах та передачах Телерадіоорганізації не мають права без письмової згоди батьків або осіб, що їх замінюють, а також відповідних правоохоронних органів розголошувати будь-яку інформацію, яка а) може сприяти ідентифікації особи неповнолітнього правопорушника; б) стосується факту самогубства неповнолітнього.

Діти не відповідають за дії батьків. Поширюючи негативну чи критичну інформацію про батьків, потрібно уникати використання відео- чи фотоматеріалів, на яких також зображені неповнолітні діти.

2.7. ПЕРЕВІРКА ДОСТОВІРНОСТІ ІНФОРМАЦІЇ, ОДЕРЖАНОЇ ВІД ТРЕТІХ ОСІБ. ЗАХИСТ ДЖЕРЕЛ

2.7.1. Суть достовірності подачі інформації

Інформація, яку подає своїм користувачам Телерадіоорганізація, повинна завжди мати авторитетне джерело походження (у тому числі – авторитетне саме для конкретної новини). Крім того, на джерела потрібно посилається чітко і недвозначно, щоб користувачі могли зрозуміти, чия позиція висвітлюється. Інформацію завжди слід отримувати з першоджерела (лише якщо це об'єктивно неможливо – з того джерела, яке стоїть найближче до оригіналу). Що більш сенсаційна новина, то важливіше посилання на авторитетне джерело інформації!

2.7.2. Перевірка фактів

Факти потрібно піддавати перехресній перевірці, щонайменше з двох джерел. Додаткової перевірки потребують також і факти, отримані від публічної особи, особливо від політиків. Такого підтвердження слід шукати в інших джерелах, ніж ті, що їх пропонує сам інформатор. Інформацію з Інтернету потрібно обов'язково піддавати додатковій перевірці.

2.7.3. Анонімні джерела інформації

Журналіст і редакція мають право не розкривати своїх джерел інформації. Інформацію з посиланням на анонімне джерело можна давати, коли збігаються такі обставини: інформація є суспільно значимою, джерело є безумовно компетентним стосовно характеру інформації, редакція переконана в добросовісності джерела, джерело з вагомих причин не хоче, щоб його ім'я було оприлюднене.

До анонімних джерел слід також віднести випадки, коли людина погоджується на інтерв'ю, якщо її обличчя або фігура, або голос не можуть бути впізнані. У разі, якщо інформація є суспільно значимою, таке інтерв'ю може бути розміщено в ефірі.

Відповідальність за компетентність та добросовісність інтерв'юйованого повністю бере на себе автор матеріалу або група авторів. Про особу інтерв'юйованого він повинен попередньо повідомити редактора. Рішення про допустимість посилання на анонімне джерело ухвалює редактор. Слід пам'ятати, що посилатися на анонімні джерела можна лише тоді, коли повідомляється про факти чи події, але не можна цього робити, повідомляючи про коментарі чи думки.

2.7.4. Офіційна інформація

Особа, яка поширює інформацію, отриману з офіційних джерел (інформація органів державної влади, органів місцевого самоврядування, звіти, стенограми тощо), не зобов'язана перевіряти її достовірність та не несе відповідальності в разі її спростування. Фізична особа, яка поширює інформацію, отриману з офіційних джерел, зобов'язана робити посилання на таке джерело.

2.8. ДОТРИМАННЯ АВТОРСЬКИХ ТА СУМІЖНИХ ПРАВ

2.8.1. Відмова від плагіату

Плагіат порушує чинне законодавство України та є негідним професійного журналіста. Використання твору, створеного іншою особою, можливе лише за згоди автора або особи, яка має авторське право, з виплатою належної авторської винагороди. Без згоди автора відповідно до Закону України „Про авторське право і суміжні права”, але з обов'язковим зазначенням імені автора і джерела запозичення, використання допускається у виключному переліку випадків:

- використання цитат (коротких уривків) з опублікованих творів в обсязі, виправданому поставленою метою, в тому числі, цитування статей з газет і журналів у формі оглядів преси, якщо воно зумовлено критичним, полемічним, науковим або інформаційним характером твору, до якого цитати включаються; вільне використання цитат у формі коротких уривків з виступів і творів, включених до фонограми (відеограми) або програми мовлення;

- використання літературних і художніх творів в обсязі, виправданому поставленою метою, у якості ілюстрацій у виданнях, передачах мовлення;
- публічне сповіщення попередньо опублікованих у газетах або журналах статей з поточних економічних, політичних, релігійних та соціальних питань чи публічно сповіщених творів такого ж самого характеру у випадках, коли право на таке відтворення, публічне сповіщення або інше публічне повідомлення спеціально не заборонено автором;
- відтворення з метою висвітлення поточних подій засобами фотографії або кінематографії, публічне сповіщення або інше публічне повідомлення творів, побачених або почутих під час перебігу таких подій, в обсязі, виправданому інформаційною метою;
- передача в ефір або інше публічне сповіщення публічно виголошених промов, звернень, доповідей та інших подібних творів у обсязі, виправданому поставленою метою.

Журналіст є автором лише тих матеріалів, які він створив власною творчою працею, які є оригінальними і унікальними і мають ознаки твору, що охороняється законом. Матеріал, створений на основі загальнодоступних фактів, джерелами яких є нормативні акти, повідомлення ЗМІ, чутки тощо, який містить виклад подій, текст якого відповідає стилістиці інформаційного жанру, не містить образних, метафоричних та метонімічних чи оригінальних мовних оборотів, не є творчим, не вважається авторським і кваліфікується як редакційна інформація.

2.9. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ, БЛОКИ ТА ПОЛІТИКІВ ПІД ЧАС ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ ТА ПОЗА ЙОГО МЕЖАМИ

2.9.1. Вибірчі кампанії

Головним орієнтиром діяльності Телерадіоорганізації під час виборів є забезпечення права громадян на інформований, свідомий вибір. Разом з цим Телерадіоорганізація зобов'язана також дбати про забезпечення прав кандидатів та інших осіб, зокрема й права на рівні можливості доступу до засобів масової інформації та права на відповідь.

Принцип редакційної незалежності ЗМІ набуває особливої важливості під час виборів, тому висвітлення виборів Телерадіоорганізацією має бути правдивим, збалансованим і неупередженим. Журналісти мають особливо ретельно ставитися до дотримання цих принципів.

2.9.2. Рівність можливостей всіх кандидатів, партій та блоків

Всі кандидати, партії та блоки мають рівні можливості на доступ до засобів масової інформації. Збалансоване висвітлення діяльності кандидатів у програмах новин означає, що кандидатам, партіям та блокам, які є більш популярними, присвячується більше часу, ніж тим, що є менш популярними. Разом з цим, жоден кандидат, партія чи блок не має бути повністю позбавлений доступу до ефіру Телерадіоорганізації. Журналіст, який став кандидатом, може з'являтися в ефірі Телерадіоорганізації лише у якості кандидата, а не у якості журналіста.

2.9.3. Право на відповідь

Право на відповідь кандидатам та іншим учасникам виборчого процесу повинне надаватися максимально швидко.

2.9.4. Оприлюднення результатів опитувань громадської думки

Телерадіокомпанія при оприлюдненні результатів опитувань громадської думки повинна щонайменше поширити таку інформацію: ідентифікувати організацію, що проводила опитування, організацію чи партію, що замовила та сплатила за проведення опитування, застосовану методологію, розмір вибірки, розмір похибки і дату проведення опитування. Крім того, доцільно повідомити, що опитування вказує на стан громадської думки лише на момент його проведення.

2.10. ВИМОГИ ДО РЕКЛАМИ ТА СПОНСОРСТВА

2.10.1. Рекламні згадки про товари/послуги та їх розміщення

Будь-яка згадка у програмах про товари й послуги, що надаються комерційною компанією, повинна бути виправданою з редакційного погляду і не мати рекламного характеру. Не допускається жодна невинуватита згадка про товари й послуги з торговельною маркою. Включення до звукового чи відеоряду товарів і послуг в обмін на гроші, надання послуг чи будь-яку іншу матеріальну винагороду є розміщенням реклами і категорично забороняється. Прихована реклама в інформаційних програмах заборонена. Всі рекламні матеріали мають бути спеціально позначені і розміщені згідно з законодавством.

Програми, в яких презентуються продукти чи послуги різних виробників, повинні базуватися на порівнянні якості цих товарів та послуг та бути корисними для споживача інформації.

2.10.2. Спонсорство

Забороняється спонсорування новин, телерадіопрограм та передач, які висвітлюють політичні події чи проблеми. Спонсори не мають права впливати на час і зміст телерадіопрограм та передач або їх частини, а також втручатися у професійну діяльність Телерадіоорганізацій та їх працівників

2.11. НЕДОПУЩЕННЯ ПРИХОВАНОЇ РЕКЛАМИ ТА ОДЕРЖАННЯ ТВОРЧИМИ ПРАЦІВНИКАМИ ТЕЛЕРАДІООРГАНІЗАЦІЇ ТОВАРІВ І ПОСЛУГ БЕЗКОШТОВНО АБО ЗА ПІЛЬГОВИМИ ЦІНАМИ

2.11.1. Відмова від хабарів

Поширення інформації або відмова від поширення інформації з метою отримання винагороди, іншої особистої вигоди чи преференцій для членів сім'ї і близьких, створення замовних матеріалів, пряма або побіжна участь у просуванні товарів чи послуг і в популяризації підприємств чи торгових марок у спосіб, що не охоплюється угодами про спонсорство є діями, не сумісними зі статусом журналіста.

Співробітники Телерадіоорганізації не беруть матеріальних чи інших винагород від третіх осіб за розміщення чи замовчування інформації. Отримання подарунків, послуг і пільг взамін на оприлюднення або, навпаки, приховування певної інформації є несумісним з етичними принципами журналістики. Подібний вчинок призводить до оголошення догани або звільнення співробітника.

2.12. ПОМИЛКИ РЕДАКЦІЇ ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ. ПРАВО НА ВІДПОВІДЬ

Виявлені суттєві неточності, що були поширені, повинні бути невідкладно спростовані зі складанням вибачень у найкоротший період, не залежно від наявності звернень про спростування. На підставі статті 64 Закону України „Про телебачення і радіомовлення” громадянин або юридична особа мають право вимагати від Телерадіоорганізації спростування поширених у її програмі чи передачі відомостей, які не відповідають дійсності та/або принижують честь і гідність особи.

При оприлюдненні негативної чи компрометуючої інформації, жорсткої критики, публічних звинувачень особи у вчиненні неетичного чи аморального проступку або вчиненні правопорушення (в тому числі, і звинувачень політичного характеру), якщо така інформація напевне спричинить принаймні осуд звинуваченої особи або її дій з боку окремих громадян або груп громадян, слід докласти зусиль для отримання відповіді такої особи з приводу висловлених звинувачень або пересвідчитись у її небажанні надати коментарі.

Громадянин або юридична особа, стосовно якого (якої) у програмі чи передачі Телерадіоорганізації було поширено відомості, які не відповідають дійсності або порушують його (її) права і законні інтереси, на підставі статті 65 Закону України „Про телебачення і радіомовлення” має право на відповідь (коментар чи власне тлумачення обставин справи) у тій же програмі чи передачі не залежно від того, було подано заяву з вимогою спростування чи ні. Право на відповідь застосовується у випадку обнародування фактів, які стосуються конкретної особи, і щодо яких така особа має законний інтерес. Право на відповідь реалізується шляхом розміщення в передачі або програмі Телерадіоорганізації заяви чи коментаря у обсязі, що відповідає за обсягом повідомленню Телерадіоорганізації, у терміни, узгоджені Телерадіоорганізацією та зацікавленою особою, які мають бути мінімальними у випадку серйозної критики чи звинувачень.

3. ПОРЯДОК УТВОРЕННЯ, ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПОВНОВАЖЕННЯ РЕДАКЦІЙНОЇ РАДИ ТЕЛЕРАДІООРГАНІЗАЦІЇ

3.1. З метою забезпечення дотримання законодавства про засоби масової інформації та положень цього Редакційного статуту створюється і діє Редакційна рада Телерадіоорганізації. Редакційна рада складається з 2-х членів, половина з яких призначається власником Телерадіоорганізації (або уповноваженим ним органом), а інша половина обирається творчим колективом Телерадіоорганізації на його зборах. Термін повноважень членів Редакційної ради складає 4 (чотири) роки.

3.2. До завдань Редакційної ради належить:

3.2.1. контроль за дотриманням журналістами Редакційного статуту;

3.2.2. контроль за дотриманням прав журналістів, вимог щодо заборони цензури та втручання у творчу діяльність Телерадіоорганізації.

3.3. Редакційна рада має право:

3.3.1. ініціювати внесення змін до Редакційного статуту, а також здійснювати попередню оцінку змін до Редакційного статуту, розроблених з ініціативи власника або уповноваженого ним органу;

3.3.2. перевіряти умови праці творчих працівників Телерадіоорганізації;

3.3.3. перевіряти звернення журналістів та інших працівників Телерадіоорганізації щодо конфліктів з приводу підготовки та поширення інформації, наявності

порушень Редакційного статуту, порушень прав журналістів, вимог щодо заборони цензури та невтручання у їх творчу діяльність;

3.3.4. звертатися до органів управління Телерадіоорганізації щодо проведення службового розслідування фактів порушення Редакційного статуту, прав журналістів, вимог щодо заборони цензури та втручання у творчу діяльність Телерадіоорганізацій;

3.3.5. виносити на розгляд органів управління Телерадіоорганізації питання про відсторонення від керування Телерадіоорганізацією або її окремими підрозділами осіб, які допустили порушення Редакційного статуту, вимог законодавства щодо прав журналістів, заборони цензури або втручання у їх творчу діяльність;

3.3.6. виносити на розгляд органів управління Телерадіоорганізації питання про звільнення осіб, які допустили у своїй діяльності порушення положень Редакційного статуту, порушення прав журналістів, вимог щодо заборони цензури і втручання у творчу діяльність журналістів;

3.3.9. звертатися до органів управління Телерадіоорганізації з вимогами щодо захисту журналістів та їх прав, дотримання вимог щодо заборони цензури і втручання у їх творчу діяльність у випадку, якщо порушення виходять від осіб, які не є працівниками Телерадіоорганізації;

3.3.10. звертатися до органів управління Телерадіоорганізації з вимогами щодо надання інформації з питань, які відносяться до повноважень Редакційної ради;

3.3.11. розглядати листи та звернення телеглядачів щодо змісту і технічної якості відповідних програм або передач, вносити пропозиції органам управління Телерадіоорганізації щодо прийняття або відхилення надісланих пропозицій та зауважень;

3.3.12. здійснювати інші повноваження, спрямовані на виконання завдань Редакційної ради.

3.4. Формою роботи Редакційної ради є чергові та позачергові засідання. Чергові засідання Редакційної ради відбуваються чотири рази на рік. Позачергове засідання Редакційної ради може бути скликане з ініціативи голови Редакційної ради або не менш, як 2 (двох) її членів у випадку необхідності невідкладного вирішення питань діяльності Редакційної ради.

3.5. Про проведення засідання, його час та місце, порядок денний Голова Редакційної ради не пізніше, ніж за 3 (три) робочі дні до дати його проведення повідомляє усіх членів Редакційної ради шляхом направлення поштою листа, електронного повідомлення або особисто.

3.6. Засідання Редакційної ради є правомочним у випадку особистої присутності на ньому не менш, як 2/3 (двох третіх) її членів, за винятком правил, встановлених у пунктах 3.13 та 3.14. Рішення на засіданнях Редакційної ради приймаються більшістю її членів, присутніх на засіданні. Кожен член Редакційної ради має один голос. При рівному голосуванні Голова Редакційної ради має два голоси. Рішення Редакційної ради оформлюються протоколом, який підписується Головою Редакційної ради.

3.7. Очолює Редакційну раду та керує її діяльністю Голова Редакційної ради, який обирається на засіданні Редакційної ради зі складу її членів. Голова Редакційної ради вважається обраним або відкликаним Редакційною радою, якщо за таке рішення на засіданні проголосувало не менше 2 (двох) членів Редакційної ради.

3.8. Голова Редакційної ради:

- 3.8.1. організовує ведення протоколів засідань Редакційної ради та підписує їх;
  - 3.8.2. ініціює розгляд питань на засіданні Редакційної ради, формує порядок денний засідань;
  - 3.8.3. повідомляє про скликання чергових та позачергових зборів Редакційної ради;
  - 3.8.4. визначає час і місце проведення засідань Редакційної ради;
  - 3.8.5. підписує рішення, звернення, запити, відповіді на запити з питань, що обговорені та прийняті Редакційною радою;
  - 3.8.6. представляє Редакційну раду в органах державної влади, підприємствах, установах, організаціях, не залежно від форм власності, перед третіми особами, у тому числі, перед органами управління та творчим колективом Телерадіоорганізації;
  - 3.8.7. здійснює інші повноваження з метою забезпечення діяльності Редакційної ради та виконання нею своїх повноважень.
- 3.9. Редакційна рада може обрати зі свого складу секретаря Редакційної ради, на якого покладаються обов'язки з ведення протоколів засідань Редакційної ради та здійснення інших допоміжних повноважень, визначених Редакційною радою.
- 3.10. Член Редакційної ради має право:
- 3.10.1. ініціювати розгляд питань на чергових та позачергових засіданнях Редакційної ради шляхом внесення пропозицій до порядку денного, які є обов'язковими для їх розгляду та включення до порядку денного, який формується головою Редакційної ради;
  - 3.10.2. вносити пропозиції щодо проектів рішень Редакційної ради;
  - 3.10.3. вимагати від органів управління Телерадіоорганізації, їх посадових осіб, Редакційної ради та її членів, працівників Телерадіоорганізації надання необхідних матеріалів та документів для ознайомлення з метою прийняття рішення з питань порядку денного;
- 3.11. Член Редакційної ради зобов'язаний:
- 3.11.1. брати участь у засіданнях Редакційної ради та голосувати на них;
  - 3.11.2. подавати матеріали та документи, необхідні для ініціювання питань порядку денного та їх розгляду на засіданнях;
  - 3.11.3. завчасно повідомляти про неможливість участі у засіданні Редакційної ради та зазначати причини своєї відсутності;
  - 3.11.4. виконувати рішення, ухвалені Редакційною радою.
- 3.12. Власник Телерадіоорганізації або уповноважений ним орган та збори творчого колективу Телерадіоорганізації зобов'язані призначити свою половину членів Редакційної ради протягом 1 (одного) місяця з дня затвердження Редакційного статуту.
- 3.13. У зборах творчого колективу Телерадіоорганізації беруть участь телерадіожурналісти (штатні та позаштатні творчі працівники, які професійно збирають, одержують, створюють і готують інформацію для розповсюдження) Телерадіоорганізації. Ініціативна група журналістів скликає, визначає порядок денний та порядок проведення зборів творчих працівників Телерадіоорганізації. Збори творчого колективу вважаються правомочними, якщо на них присутні не менше, як 2/3 телерадіожурналістів від їх загальної кількості. Рішення на зборах творчого колективу приймаються не менше, ніж половиною осіб, які беруть участь у зборах.

- 3.14. Повноваження члена Редакційної ради припиняється:
- 3.14.1. після закінчення 4-річного терміну;
  - 3.14.2. у разі відкликання його власником Телерадіоорганізації або уповноваженим ним органом, якщо такий член Редакційної ради призначався власником або уповноваженим ним органом;
  - 3.14.3. у разі відкликання його загальними зборами журналістів Телерадіоорганізації, якщо такий член Редакційної ради обирався загальними зборами телерадіожурналістів;
  - 3.14.4. у випадку добровільного складання повноважень члена Редакційної ради.
- 3.15. Повноваження голови Редакційної ради припиняються:
- 3.15.1. у випадку припинення його повноважень як члена Редакційної ради;
  - 3.15.2. у випадку добровільного складання ним повноважень голови Редакційної ради;
  - 3.15.3. у випадку його відкликання Редакційною радою.
- 3.16. Члени редакційної ради здійснюють свої повноваження на громадських засадах. Власник Телерадіоорганізації або уповноважений ним орган зобов'язаний виділити приміщення для роботи Редакційної ради та забезпечити її необхідним для діяльності майном.

4. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА ДОПОВНЕНЬ ДО РЕДАКЦІЙНОГО СТАТУТУ

- 4.1. Внесення змін та доповнень до цього Редакційного статуту здійснюється в письмовій формі та затверджується Редакційною радою Телерадіоорганізації. Зміни можуть вноситися шляхом складання Редакційного статуту в новій редакції або шляхом викладення змін в додатках.
- 4.2. Зміни набувають чинності з моменту затвердження їх Редакційною радою Телерадіоорганізації.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

- 5.1. Даний Редакційний статут набирає чинності з дня його ухвалення Загальними зборами Учасників Підприємства.
- 5.2. Даний Редакційний статут підлягає оприлюдненню.
- 5.3. Копія Редакційного статуту протягом семи днів з часу його прийняття або внесення змін до нього надсилається Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення.

Голова Редакційної ради

Л.В. Череповська

